



Stel je voor: 3.000 raampjes hebben
we stuk voor stuk gedemonteerd
en gepoetst, 1.000 kilo ijzer en
350 kilo mastiek verwerkt"

OVERWINTEREN IN DE ORANJERIE

OVERWINTEREN TUSSEN CITROENBOOMPJES, ANANASGUAVE EN PASSIEBLOEMEN - WIE WIL DAT NU NIET? LEEN EN PIRRE HEBBEN EEN ZWAK VOOR EXOTISCHE LANDEN. HET LIEFST REIZEN ZE ERHEEN, MAAR TERE EXOTEN KRIJGEN HET HELE JAAR DOOR EEN PLEK IN HUN ORANJERIE, OF IN HUIS.

TEKST: LAURENCE MACHIELS - FOTO'S: SOTIE SILBERMANN

LEEN EN PIRRE ZIJN MEER DAN FERVENTE TUINIERS.

Als het maar even kan, zijn ze aan het werk in hun ecologische tuin in Houwaart, bij Tielt-Winge. Maar wanneer het buiten vriest dat het kraakt, trekken ze zich terug in hun prachtige oranje. Daar koesteren ze een indrukwekkende verzameling mediterrane planten en zeldzaamheden. Vooral de citrusen zijn Leens favorieten. "Tijdens een tuinreis in Engeland bezochten we West Dean Gardens, bekend om z'n gerestaureerde serres met zuiderse vruchten. Ik was meteen verkocht!"

Naast **citroenen** en **mandarijntjes** heeft ze ook minder voorkomende soorten: **kumquat**, **limequat** (een kruising tussen een limoen en een kumquat) en de 'Hand van Boeddha', met vruchten die op een hand met uitstekende vingers lijken. "Het leuke is dat die boompjes nu bloeien én tegelijk vruchten dragen, aan eenzelfde plant. De citrusgeur komt je zo tegemoet, wanneer je de oranje binnenwandelt." Hier overwinteren ook **olijfbomen**, een **vijg**, **granaatappel**, **ananasguaves** (feijoa), **boomtomaat** (tamarillo) en een **amandelboomje**. Leen en Pirre houden niet alleen van vruchtbomen, maar ook van mooie, zuiders aandoende bloemen, zoals de zeldzame **koraalstruik**. "In de zomer is dat een echte blikvanger op ons terras, met z'n felrode bloemen. De takken kunnen wel makkelijk afbreken, maar verder is het eigenlijk een heel makkelijke plant om te houden." Hun verzameling telt ook een **lampenpoetser** (*Callistemon*), met rode bloemen die op een flessenborstel lijken, gele en rode **siergember** (*Hedychium*), een **oleander** en een **kuiflilie** of **ananasplant**. "Een heel grappige plant, met grote bladeren waaruit een soort ananasvormige bloem tevoorschijn komt."

GROOTSE RESTAURATIE

Langs het gebinte van de oranje klimmen **passiebloemen**, **jasmijn** (voor de geur!), een **trompetbloem** (*Campsis radicans*) en **motvanger** (*Araujia sericifera*). "Die plant heeft nog wel meer akelige namen, zoals folterplant, wurgplant of duivelsplant", weet Pirre. "De witte bloempjes lokken met hun nectar nachtvinders, die er met hun tong in vast komen te zitten. Pas 's ochtends laat de plant de motten terug los, in de hoop dat ze het

stuifmeel verspreiden dat aan hun lijf is blijven plakken. Noem het een nogal crue vorm van voortplanting..." Bourgondiër als ze zijn, kweken Leen en Pirre ook hun eigen nectarines, abrikozen en kiwi's. Twee imposante **druivelaars**, een 'Frankenthal' en 'Leopold', typische eetdruiven voor serreteelt, sieren de oranje. "Eigenlijk is het met deze oudjes begonnen. Toen we ons huis kochten, was er een houten serre bij, waarin deze druivelaars groeiden. We hebben in Overijse een authentieke metalen serre van rond 1900, met dezelfde afmetingen (8x11 meter) gevonden, en met een deel van dat gebinte alles weer opgebouwd." Ze zuchten allebei wanneer ze aan die periode terugdenken. Een jaar lang ging elke vrije minuut en hun hele vakantie naar de opbouw ervan. "Ik snap nog altijd niet hoe we zo iets hebben kunnen doen. Stel je voor: 3.000 raampjes stuk voor stuk gedemonteerd en gepoetst, 1.000 kilo ijzer en 350 kilo mastiek verwerkt." Pirre maakte alles zelf, inclusief een automatisch verluchtingssysteem en een slimme rail om tot bij de bovenste ramen te kunnen, in geval van glasbreuk. De nieuwe serre, 'oranjerie' gedoopt, is uitgerust met stookoliekacheltjes die automatisch aanslaan bij nul graden. Zo blijven de planten vorstvrij, en dat is vooral van belang voor de citrusen, die niet veel vorst verdragen. "Tijdens een tuinstapje met vrienden in Brugge stootten we op een verzameling oude tegeltjes, die klaarlagen voor het stort. We hebben ze, uiteraard na goedkeuring, ingeladen en daarmee een deel van de vloer gelegd." Hier nodigen ze vrienden uit voor het ontbijt, of spelen ze heroïsche spelletjes Pictionary, tot in het holst van de nacht.

EXOTISCHE BLOEMEN TEN KOSTE VAN BEHANG

Maar dat is nog niet alles. Leen en Pirre hebben ook een zwak voor exotische planten, die alleen bij minstens 10°C kunnen overleven. Omdat de oranje te groot is om de winter door zo warm te houden, hebben ze een ruimte in hun huis omgedoopt tot wintertuin. "Een optimale oplossing is dat niet, want al die planten samen geven natuurlijk behoorlijk wat vocht af, waardoor het behang van de muren dreigt los te komen. Maar veel

JE EIGEN WINTERTUIN

- Zet je kas of toekomstige oranjerie op een **zonnige plek**, niet te ver van je huis en **vermijd bomen in de buurt**.
- Wil je ze vorstvrij houden, voorzie dan **voldoende isolatie en leidingen**.
- **Houten kassen** zijn duur, maar passen mooi in een tuin en zijn **beduidend warmer** dan een stalen exemplaar. Bespaar niet op de houtsoort - zo'n kas gaat anders snel rotten.
- **Aluminium** is goedkoper, lichter en duurzamer en je hebt er heel **betaalbare zelfbouwpakketten** in.
- Een **stalen frame** kan prachtig zijn, maar vergt een hele investering.
- Voor de **ramen** kun je kiezen uit (veiligheids)glas, polycarbonaat of acryl. Glas is duur en breekt makkelijk, maar laat het meeste zonlicht door en houdt de warmte vast.
- De **ondergrond** kan gewoon **tuinaarde** zijn, of **tegeltjes** die op zand zijn gelegd. Zo kan het water tussen de voegen weglopen. **Vermijd een betonnen vloer**.
- **Voorzie (regen)water** vlakbij.
- In de winter kun je verwarmen met een **petroleum-, gas- of oliekacheltje**. Je kunt de binnenkant van de ramen met **noppenfolie** bedekken, mocht het te hard gaan vriezen. Zorg dat er voldoende ramen al dan niet automatisch open kunnen, want een **goede ventilatie** is essentieel.
- En, niet onbelangrijk, informeer vooraf welke **stedenbouwkundige voorschriften** van toepassing zijn in je gemeente.

van die planten zijn zoete herinneringen aan onze exotische reizen, en koesteren we om hun felle, vrolijke bloemen." Zoals *Tibouchina*, *Bougainvillea*, *Abutilon* of **slangenkruid** (*Echium*). "Mijn absolute lieveling is *Clerodendrum chinense* var. *chinense*", vertelt Pirre. "Die komt, zoals de naam overduidelijk aangeeft, uit China en groeit daar in de wegbermen. Ik ben gewoonweg verzot op de geur van de witroze bloempjes." Een enkele keer brengen ze ook planten mee van op reis. "Ooit kochten we een *Calliandra*, met prachtige rode pluïsbloemen, in een arboretum in Oeganda", herinnert Leen zich. Pirre is dan weer verzot op exotische vruchten. "Als ik zo'n vrucht op reis proef en ik vind ze lekker, dan wil ik ze ook thuis kunnen kweken. Zo aten we recent in Ecuador een suikerappel of *cherimoya*, en ben ik nu op zoek naar de plant, *Annona cherimola*." ■



"In de oranjerie nodigen we vrienden uit voor het ontbijt, of we spelen heroïsche spelletjes Pictionary, tot in het holst van de nacht"



SUPER VERZORGINGSTIPS

Exotische planten vragen niet veel verzorging, weet Leen. "Ze mogen niet uitdrogen, en ik controleer ze ook op insecten. Afgevallen blad raap je op, om schimmels geen kans te geven. Citrussen in bloei krijgen wat extra voeding. En bladluizen bestrijd ik met een zelf gemaakt sopje van water, zeepop en spiritus." Eens de IJsheligen voorbij, midden mei, gaan de potten naar buiten.

DE BIJBEL VAN LEEN

Dat goede boeken niet duur hoeven te zijn, bewijst het excellente naslagwerk 'De Geïllustreerde Kuipplanten Encyclopedie' van Nico Vermeulen (280 blz, Rebo Productions, € 12,50, ISBN 9789036610698).